

Revista Grupului Pentru Dialog Social

Cu **LITERA CITITI** MAI MULT!

Incepand cu 15 ianuarie, revista "22" si Editura Litera ofera cititorilor care se aboneaza la redactie cate un volum gratuit.

CATEGORII

Editorial

Politica

Actualitate

Perspective

Economic

Cultura

Media

SONDAJ

Sinteti de acord cu desfiintarea spitalelor?

DA

NU

Voteaza

PRIMA PAGINA

APR 23 2011 | Editia Online

Costul monopolului statului asupra emisiunii de bani[1]

Cristina Muset & Ionut Sterpan
| Costul Statului

Putine institutii ale statului se bucura în rândul populatiei de o mai buna imagine ca Banca Centrala. În perioadele obisnuite, Banca Centrala, ni se spune, permite coborârea ratei dobânzii astfel încât antreprenorii gasesc întotdeauna fonduri pentru proiectele lor. În perioadele de criza, statul, tot prin Banca Centrala, se erijeaza în salvator furnizând creditele de ultima instanta. Însa aceasta aura de binefacator, imprimata de parteneriatul anti-concurenta dintre elitele politice si marile afaceri, este cladita pe naivitatea indivizilor care nu înțeleg cât de mult ne costa monopolul statului asupra emisiunii de bani. Pentru a estima acest cost trebuie sa înțelegem patru lectii ale teoriei si istoriei economice: În primul rând banii pot fi produsii de mecanismul pietei si au fost initial produsii de piata înainte ca statele sa monopolizeze productia de bani. În al doilea rând, monopolul favorizeaza inflatia, care reprezinta o forma de taxare ascunsa. În al treilea rând, taxarea ascunsa nu are loc în mod uniform, ci in mod preferential. În al patrulea rând, monopolul statului asupra monedei este responsabil de crizele economice.

Cum a produs piata libera moneda? O economie de troc nu permite decât schimburi între agenti care prezinta o dubla coincidenta de preferinte – se întâmpla ca fiecare dintre ei sa își doreasca bunul sau serviciul celuilalt mai mult decât bunul sau serviciul sau însusi. Problema este ca serviciul meu specializat își gaseste greu doritori care sa se întâmple sa aiba la schimb ce doresc eu. Este atunci în interesul meu ca mai întâi sa ofer serviciul meu la schimb cu un bun pe care îl doresc aproape toti; iar apoi sa ofer acel bun la schimb când cumpar tot ce îmi doresc pentru mine. Din punct de vedere istoric, metalele pretioase au raspuns acestei cerinte. Pentru ca fiecare agent avea un interes sa le detina în vederea eventualelor schimburi, metalele pretioase au capatat functia de mijlocitori ai schimbului. Într-o piata, crearea banilor este o consecinta fericita si neintentionata a unui proces la care participa toti agentii economici. Mai departe, apar agenti specializati care pastreaza metalele în siguranta si pastrându-le gaj, emit titluri sau note bancare corespunzatoare pe care proprietarii le pot schimba

"22" FORMAT PDF

ACCES ABONAȚI FORMAT PDF

ABONARE LA „22” ONLINE
FORMAT PDF

Abonare newsletter

Revista 22

You I
22.
Page
22
RSS

FOLLOW US ON twitter

Media culpa

Iarna naprasnica a jurnalistilor

Am asteptat pâna spre Pasti „cea mai grea iarna din ultimul

Nota ZERO

Zbor în tara fluturilor pe bani publici

Andreea Pora

Când TVR zboara, împreuna cu Boc si Udrea, tocmai pâna în

Vis a vis.ro

de Dan Perjovschi

Lux de tot cacatul

Un dezvoltator imobiliar al unui cartier de vile de lux a contactat dejectile

BLOGURI REVISTA22

ContraManipulare

[Mogulizuniia schioapa](#)

[Razvan Braileanu](#)

[Tranzitie](#)

[Blog de politica externa](#)

[Contrainsurgenta ca problema de guvernare](#)

[Si totusi e adevarat!](#)

[O patenta straina transformata in balci al curiozitatilor nationale](#)

BLOGURI

[Liviu Babes](#)

[Monica Macovei](#)

[Generation Y](#)

[Adevar si libertate](#)

[Cristian Patrascu](#)

[Cristian Teodorescu](#)

[Codrut Constantinescu](#)

[Cristian Preda](#)

[Vasile Dancu](#)

[Vladimir Tismaneanu](#)

[In linie dreapta](#)

[Blog de politici publice \(SAR\)](#)

SITE-URI RECOMANDATE

Anunturi imobiliare de mica publicitate: **garsoniere de vanzare, apartamente si case.**

Camere supraveghere

Magazine Online - Go Shopping!

Director Firme / Catalog Produse

Jocuri gratis

Anunturi gratuite rapid

Bonus Pariuri Sportive - Pariuri Sportive online din Romania

Anunturi de mica publicitate ptr. orasul tau

Oferte Litoral

Inchirieri auto

Casa Pariurilor ofera cele mai bune **pariuri sportive**

Operarea si **tratarea varicelor** la clinica specializata

Tratament **hemoroizi** la clinica proctologica

între ei. Serviciul este valoros, întrucât notele scrise pe hârtie sunt relativ ușor de transportat. Acest lucru îl pot realiza bănci private pe o piață monetară liberă, aflate în concurență atât pentru profit cât și pentru reputație. Ne putem imagina și ca legătura dintre metale și emisiile de note se pierde, băncile angajându-se prin contract să rascumpere notele bancare la o anumită rată în unitatea monetară și un cos de servicii sau bunuri reale. Dar să ne imaginăm că una dintre Bănci are autoritatea de a interzice tuturor celorlalte emisiile de monedă (de titluri anonime de proprietate, ușor schimbabile). Ce poate opri această Bancă să emită moneda (mijloc de schimb cu bunuri reale) clienților ei, depășind acea limită, peste care, datorită schimbării semnificative a raportului dintre masa monetară totală aflată în circulație și masa totală a bunurilor și serviciilor, unitatea monetară să se devalorizeze semnificativ? Exact acest lucru îl face astăzi statul prin Banca Centrală. Statul nu permite concurența monetară; el emite prin Banca Centrală moneda cu care își plătește cheltuielile și face acest lucru peste acea limită dincolo de care apare inflația sau creșterea generalizată a prețurilor, în urma căreia suferă marea parte a agenților economici, al căror salariu sau venit în general se ajustează mai greu la creșterea generalizată a prețurilor.

Istoria arată că administrarea centralizată a sistemului monetar nu a fost niciodată o evoluție naturală, izvorâtă în urma esecurilor pieței în gestionarea banilor, ci o preluare ostilă din partea statului, care a văzut în controlul monetar o soluție facilă pentru finanțarea cheltuielilor sale. Prima bancă centrală, Riksbank, a fost creată în anul 1668, în Suedia, și a avut un rol important în finanțarea Marelui Război Nordic, iar Banca Centrală a Angliei, creată în timpul Războiului de Nouă Ani, a finanțat noua flotă engleză. George Baicoianu arată că și Banca Națională a României a fost înființată după Războiul de Independență din 1877-1878 și a avut un rol important în acoperirea deficitului public generat de război.

În sistemul monetar actual banii se creează ex nihilo fie prin simpla imprimare de numerar sau prin înregistrare contabilă de monedă scripturală izvorâtă din manipularea ratei dobânzii și expansiunea creditelor cât și din cumpărarea de active financiare de către Banca Centrală.

Acestea sunt instrumente ale taxării și redistribuției întrucât agenții al căror venit ajunge mai târziu să fie ajustat de angajator la realitatea noilor prețuri, sunt forțati să plătească mai mult după creșterea prețurilor, chiar dacă nu ei au fost cei care au beneficiat de noile injecții de monedă. Pe de altă parte, cei care au primit banii nou tipăriți pot cumpăra cu ei mijloace de producție la preț pre-inflație și apoi vinde produsele făcute de ei la preț post-inflație. Cu alte cuvinte ei au de câștigat de două ori din fiecare repriză de inflație, ceea ce le permite inclusiv să-și distrugă competiția care nu avea acces la creditele oferite preferențial de puterea politică. Inflația îmbogățește primii utilizatori ai monedei nou create și îi sarăcește progresiv pe cei ce intra ultimii în contact cu surplusul de bani. Un al doilea tip de redistribuție, sau taxare ascunsă, are loc între cumpărători preponderenți ai anumitor bunuri. Având în vedere că Banca Centrală nu poate introduce moneda decât prin sectorul bancar sau prin cumpărarea de titluri și nu simetric în toate categoriile de bunuri și servicii, rezultă că orice injecție de monedă va modifica structura relativă de prețuri.

Este ușor de observat că politica inflaționistă de creditare este un miraj: Avuția totală nu este reprezentată de cantitatea de bani ci de cantitatea de bunuri, iar crearea de monedă nu înseamnă niciodată producție de bunuri. Creșterea productivității apare în urma inovațiilor tehnologice și acțiunilor antreprenorilor, nu în urma unei scheme monetare redistributive concertate de Banca Centrală.

Același principiu de revers al medaliei este valabil și în cazul administrării cursului de schimb. Cei afectați sunt atât exportatorii și importatorii cât și furnizorii și clienții lor. Atunci când Banca Centrală decide să intervină pentru a altera cursul de schimb se creează redistribuție între aceste categorii. Devalorizarea monedei naționale ieftinește exporturile și scumpește importurile.

NUMARUL CURENT

Revista 22 este partener în proiectul european VEHMED

Lungul drum al studentului de la jurnalism din amfiteatru într-o redacție

Rodica Palade

„Dar unde să ne ducem după ce terminăm facultatea,

OPINII & COMENTARII

Alegerea Matildei

Razvan Braileanu

Periferic * Regia : Bogdan George Apetri
* Scenariul

Neaderenta la ideea socialista

Alexandru George

În 1989 Ion Iliescu a fost promovat „lider“ incontestabil

Bibliotecile și politica

Mircea Regneala

Nu mi-am dorit vreodată să scriu de Ziua

Trei modele pentru București

Septimius Parvu

Dezbaterile pentru o lege care să unifice

ARTICOLE DUPA AUTOR:

Andrei Cornea

Andrei Oisteanu

Rodica Palade

Armand Gosu

Andreea Pora

Implant dentar, clinica stomatologica romano-franceza

Sport Cars

Agentie de turism - sejururi, vacante, circuite si cazare individuala in toata lumea

Imobiliare - apartamente case si terenuri

Apartamente de vanzare in Bucuresti

Implants dentaires

Anvelope - de sezon la preturi promotionale

Cadouri

Traduceri - birou traduceri autorizate, traduceri legalizate, apostile si supralegalizari

Piscine - constructii piscine si magazin intretinere piscine

Incarcator baterii laptop - Accesorii laptop

Cabinet stomatologic Timisoara - implanturi dentare, endodontie, estetica dentara

Astfel, industriile bazate pe exporturi își vor extinde activitatea, iar importatorii o vor restrânge. În cazul contrar, al aprecierii monedei, importurile se ieftinesc iar exporturile sunt cele care scumpesc, beneficiarii fiind importatorii. Si aici, ca și în cazul inflației, orice intervenție care avantajează o categorie rănește o alta fără să fie vorba de o îmbunătățire generală a situației.

Faptul că aceste lucruri sunt astăzi general recunoscute face că în Statele Unite și Uniunea Europeană inflația considerată acceptabilă să nu fie mai mare de 2-3%: se încearcă evitarea de politici monetare bruste care să arunce în aer predictibilitatea preturilor. Să ne amintim însă situația post-revoluționară a României. Între 1992 și 1993 BNR a crescut masa monetară cu 141% (au fost injectate în Banci pentru credite 2600 de miliarde de lei vechi), între 1993 și 1994 cu 138% iar între 1996 și 1997 cu 105%. Pentru a estima dimensiunea redistribuției, să ne gândim la ce înseamnă aceste sume la prețurile de atunci.

Din anul 2000 până în 2010 masa monetară în România (M1) a crescut de peste 17 ori, cu efecte vizibile în evoluția prețurilor. De când și-a stabilit ca scop „menținerea stabilității prețurilor” BNR nu a reușit să își atingă vreodată propriile ținte de inflație. De fiecare dată au fost găsiți alți vinovați, de la creșterea prețului carburanților la creșterea taxelor, așa cum s-a întâmplat în 2010 cu creșterea TVA. În noiembrie BNR a anunțat că a revizuit în urcare prognoza de inflație, la 8,2% din cauza creșterii TVA de la 19 la 24%. În aceste explicații scapă din vedere faptul că o creștere generalizată a prețurilor nu poate avea loc pe piață în absența creșterii masei monetare, întrucât orice cheltuială mai mare pentru un bun înseamnă mai puțin disponibil pentru celelalte bunuri.

Sistemul monetar modern este însă grevat de o problemă și mai mare decât cea a redistribuției. Existența monedei fiduciare în condiții de monopol da naștere erorilor antreprenoriale generalizate, responsabile de ciclurile economice și în cele din urmă de crize [2]. De ce? Dobânda datorată bancilor de către întreprinzătorii creditați este prețul serviciului pe care li-l face banca. Dobânda, asemeni oricărui preț, este dată de cerere și ofertă: dacă oferta de bani crește, valoarea dobânzii scade. De aceea, cu cât agenții economici depun mai mulți bani în banci, cu atât dobânzile scad (oferta de bani crește și banca poate oferi mai mulți bani pentru împrumuturi). Când dobânzile scad, mai mulți întreprinzători vor dori să împrumute bani de la banci. Însă atunci când Banca Centrală tipărește bani (devalorizează moneda), iar acești bani ajung la banci pe diferite cai, oferta de bani crește în mod artificial – e ca și cum piața ar arăta o tendință de economisire, favorabilă investițiilor. Problema este că scăderea artificială a dobânzii sponsorizează într-o proporție mai mare aventuri antreprenoriale riscante – se înclină balanța în favoarea afacerilor cu rezultat nesigur. O afacere este un pariu: ea are succes dacă se dovedește că există cerere pentru produsul sau serviciul respectiv. Un nivel total al întreprinderii este și el un pariu: el este sustenabil dacă totalitatea agenților economici sunt dispuși să investească efectiv la acel nivel. Problema nu este atât că întreprinzătorii sunt pacaliți cu privire la sursa reală a scaderii dobânzilor. Toti antreprenorii, inclusiv cei care înțeleg resortul scaderii dobânzii sunt puși într-o situație de risc. Însă deși totuși sunt puși într-o situație de risc, niciunul dintre ei nu poate renunța la credit, întrucât fiecare competitor se va grăbi să beneficieze cât mai curând de dobânzile scăzute, înainte de creșterea generalizată a prețurilor. Investițiile generalizate marchează o perioadă de aparentă prosperitate: acesta este boom-ul ciclului economic. Cum însă rata economisirii nu s-a modificat, iar resursele sunt în continuare cerute pentru consum, cererea suplimentară a antreprenorilor posesori ai banilor nou creați conduce la creșterea prețurilor pentru factorii de producție. Pe măsura ce timpul trece și costurile cresc, investițiile se dovedesc a fi neprofitabile. În plus calculul economic este viciat și de modificarea structurii relative de prețuri care acompaniază orice inflație. Antreprenorilor le este din ce în ce mai greu să diferențieze între creșterile de prețuri rezultate din modificarea cererii consumatorilor și cele rezultate din inflație. Atunci începe recesiunea, perioada în

Magda Carneci

Alexandru Lazescu

Dragos Paul Aligica

Andreea Paul (Vass)

Codrut Constantinescu

Florin Turcanu

Filon Morar

Gabriela Adamesteanu

Lidia Moise

Ilie Serbanescu

Ioan Stanomir

Ioana Moldovan

Laurentiu Bratan

Nicolae Filipescu

Raluca Alexandrescu

Rodica Culcer

Serenela Ghiteanu

Smaranda Vultur

Tania Radu

Valentin Dumitrescu

Vladimir Tismaneanu

care se lichideaza investitiile eronate facute în perioada boom-ului. În acest moment guvernele sunt chemate sa salveze economia de la prabusire cu noi injectii de moneda. Dar daca expansiunea monetara este cauza ciclului economic, cum ar putea un nou val de bani creati sa serveasca drept terapie? Acestea nu fac decât sa blocheze procesul de lichidare, prin urmare erorile antreprenoriale nu sunt extirpate sunt în continuare încurajate.

Situatia înregistrata în România în perioada premergatoare crizei ilustreaza destul de bine efectele administrarii dobânzii, monedei si a cursului de schimb de catre Banca Centrala. Într-o perioada în care nivelul de economisire privata din economie era în scadere, rata dobânzii de politica monetara a fost mentinuta tot pe un trend descendent, iar nivelul creditarii a explodat. Intrarile de capital strain, rezultate în mare parte din inflatia promovata de statele dezvoltate, au contribuit si ele la o crestere a PIB ce a dat impresia ca România a intrat într-o perioada de prosperitate fara limite. Dar cum aceasta crestere nesustenabila nu putea dura la nesfârșit, s-a instalat recesiunea, contrar predictiilor oficiale. Din pacate solutia asteptata de cei mai multi presupune tot interventia din partea statului, prin noi injectii de moneda.

Trebuie sa recunoastem ca multe din actiunile statului prin instrumentul Bancii Centrale, sunt contrare scopului declarat de a mentine stabilitatea preturilor. Orice masa monetara nou creata si introdusa în piata duce printr-un efect de domino la o crestere generalizata a preturilor. Nici inflatia si nici criza nu sunt efectul antreprenorilor însetati de profit care cresc preturile pentru a obtine cât mai multe beneficii [3]. La o masa monetara constanta este imposibila o crestere generalizata a preturilor, orice cheltuiala mai mare pentru un bun însemnând moneda mai puțin disponibila pentru celelalte bunuri. În consecinta, daca unele preturi cresc altele trebuie sa scada. Inflatia este posibila numai daca masa monetara, controlata exclusiv de stat prin Banca Centrala, este în expansiune. Banca Centrala, indiferent de finetea si complexitatea calculelor pe care le are la îndemâna, nu poate controla nici prima destinatie a banilor pusi în circulatie. Ca urmare, prin însasi situatia ei de monopol si prin însusi rolul ei de finantator al cheltuielii publice, Banca Centrala este departe de a controla efectele inflatiei sau ale ciclului economic. Dimpotriva, ea a ajuns sa fie mai degraba o pârgie prin care statul creeaza taxare ascunsa, redistributie si situatii de criza economica. Aceste lucruri trebuie avute în vedere când evaluam costul controlului statului asupra emisiunii de bani.

Note:

[1] Articolul face parte din seria de publicatii "Costul statului", un proiect al Centrului de Analiza si Dezvoltare Institutionala (CADI) în parteneriat cu Societatea pentru Libertate Individuala (SoLib), coordonat de Ionut Sterpan si Andrada Busuioc. Seria cuprinde 12 analize dedicate câte unui tip de cost impus de masinaria statului.

[2] O analiza accesibila a acestui fenomen este prezenta în colectia CADI-Konrad Adenauer Stiftung „Criza Mondiala. Explicatii liberale”, publicata în mai 2009 în revista Idei in Dialog si disponibila la adresa <http://www.cadi.ro/index.php/vizualizare/articole/publicatii/100> .

[3] Un argument usor de retinut este al lui Tom G. Palmer, Atlas Economic Research Foundation la Conferinta CADI si Konrad Adenauer Stiftung „Esecul statului asistential. Solutii de piata la criza economica”: „Lacomia antreprenorilor a fost întotdeauna aceeași. Nu este niciun motiv sa credem ca setea de profit este mai mare în anumite perioade istorice.”

 [Adauga comentariu](#)

RESURSE ONLINE	TAGURI	DESENAND (CA) LUMEA	CONTACT
Grupul pentru Dialog Social Cazare pensiuni si hoteluri ePitesti Optimizare site web solutii profesionale de optimizare pentru motoare de cautare. Sah Online Carti online Rent a Car Inchirieri Auto	<ul style="list-style-type: none">• pensiile militarilor recalculare Crin Antonescu Fondul Proprietatea Victor Ponta Ovidiu Vantu acord Emil Boc ACD Elena Udrea Barack Obama sindicate salarii bugetari alianta sanatate justitie CSM liberali realitatea Voiculescu Traian Basescu locuri de munca BNR militari in rezerva joburi presedintie guvern Bucuresti universitar arhitectura fotbal invatamant comunism reforma justitie Curtea Constitutionala inflatie imobiliare pogrom Republica Moldova Banca Centrala clienti bursa investitori afaceri		<p>Calea Victoriei 120, Sector 1, Bucuresti Romania</p> <ul style="list-style-type: none">• Tel: +4021 3112208;• Fax: +4021 3141776• Email: redactia@revista22.ro <hr/> <ul style="list-style-type: none">• Pentru web "22" sau pentru publicitate online:• Tel: +40733 072 620• Email: bernardnoghiu@revista22.ro

Copyright © 2008-2010 Revista 22 - Editat de Grupul pentru Dialog Social

Despre noi

Parrot Electric Electrice Interfoane Video Interfoane	Parrot Invent Masurari electrice pentru electronisti	EpHook Inventii Audio pentru Mp3, Ipod, Mobile
--	---	---

